

Miloslav Mrazík — Mráček

ROMANCE & JELENY

ROZMARNÝ PŘÍBĚH
Z VENKOVSKÉHO PROSTŘEDÍ

ROMANCE S JELENY

Rozmarný příběh z venkovského
prostředí

Miloslav Mrazík - Mráček

I

1

Bylo časně ráno babího léta s nadýchnutými obláčky a narudlou obručí slunce, když na dvůr statku s nadějným jménem Rozkvět rázně vešel zootechnik Vrána v černě nablýskaných kanadách a s brokovnicí přes rameno. Nejprve se jako vždy zahleděl ke kravínu, odkud ho přátelským bučením přivítaly všechny dojnice, pak se zastavil pod otevřeným oknem účtárny a chvíli zasněně poslouchal pravidelné ťukání počítačky značky Nisa, jako by mu zvuk té třicet roků staré mašinky balzamoval nervy. Pak si pečlivě přihladil klopy mysliveckého kabátu a hlasitě do okna zavolal:

„Věruško, víte už, co je nového?“

Jak stál v předklonu, hlavně lankasterky ho tloukly do ucha a pírkó z bažantího kohouta se na jeho zeleném klobouku v ranním vánku třepetalo, jako by chtělo hřadovat až na statkové bráně, ale zootechnik toho nedbal a v tom loveckém postoji ostražitě čekal, až se z okna vykloní slečna účetní.

Už za Husáka, ještě když se statek honosil zasloužilým jménem Rudý rozkvět a jeho socialistické dojnice se předháněly v plánovaných dodávkách mléka, o mladém praktikantovi se mezi ženskými říkalo, že to bude dobrá partie. Myslely si to i všechny dívky z okolí, a dokonce i ty, kterým se teprve začínala zapalovat lýtka. Když se však ze studenta zemědělské školy stal diplomovaný technik a holky se na něho na potkání usmívaly, zootechnik se k námluvám

ani veselce neměl. Jako by na něžné pohlaví nadobro zanevřel. Vinu na tom, jak aspoň ženské minily, měla jeho vášeň pro myslivost. Snad všechny víkendy místo něžného pomazlení s vlnadnou a rozpálenou krasavicí trávil v lese na posedu. Už mu bylo čtyřicet, pořád to byl ale mužský k světu, a jak se na statku všem zdálo, až teď si začínal všimnat zaoblených tvarů, které patřily blondřaté účetní.

Po jeho zavolání se okno kanceláře otevřelo dokořán. Nejprve se v něm rozklínal dlouhý zlatý a tlustý cop, jaký se už vidí zřídka, až po něm vykoukly pomněnkové oči.

„Jé, to jste vy, šéfiku,“ řekla slečna účetní.

Tak důvěrně zootechnika Vránu oslovovala mladá účetní teprve od začátku srpna. Tehdy se totiž spolu přeli, kolik je už ve stodole uskladněno pytlů pšenice, a zootechnik tehdy něžně řekl, Věruško, já vím, že jich tam máme přesně sto čtyřicet pět. Vzal účetní za ruku, že jí to na prstech přepočítá, zatímco ona vrnivě špitála, Já vám to věřím, šéfiku, teď už jo. Vy mi přece nikdy nelžete, šéfiku, vy ne. A zootechnik pod přívalem té dívčí něhy zavravoral a omámeně kokta: Vám bych, Věruško, nedokázal lhát, vám ne, to přísahám, a zvedl pravou ruku.

Od té doby slečna účetní zootechnika Vránu tak důvěrně oslovovala, ale dávala si vždy dobrý pozor, aby u toho nebyl nějaký zvědavce. Přitom pomněnky v jejích upřímných očích opojně pučely a pučely.

Když se to ráno z okna vyklonila a usmála se, zootechnik Vrána k ní natáhl svůj dlouhý krk jak ohař, větrící nablízku dvě moc pěkně naducané koroptvičky, a zadýchaně řekl:

„No jistě, Věruško, jsem to já. Vracím se právě ze šoulačky, a přišel jsem vás pozdravit, jestli dovolíte. Snad neruším.“

„Ale kdepak, šéfičku, vy mě nikdy nerušíte. Vy ne. Jak byste mohl,“ vrkala slečna roztomile. A na oplátku se zeptala: „Co jste pro mě dneska v lese střílel? Víte, že zbožňuju nadívané bažanty s bramborovým knedlíkem a brusinkami? Ty bych mohla mít každý den i místo vepřových řízků.“ Růžový jazyk se mlsně oblízl a ohař v očích zootechnika snil o aportu.

„Věruško, je mi to velice líto, ale dnes vám ze šoulačky nic nenesu. Opravdu nic. Koukněte.“ Výmluvně zvedl prázdné ruce a provinile slečně vysvětloval: „Vracím se z lesa s velikou dýmku míru. Abyste totiž věděla, s výjimkou lišek je v tuto dobu u nás všecko přísně hájené. Akorát na ty zrzavé potvory mám od našeho spolku glejt. Ráno jsem jen obhlížel, co se s matičkou přírodou děje, co na nás ta potvůrka v nejbližší době chystá.“

„A chystá na nás něco? Prozradíte mi to, šéfičku?“ Věruška nad tou tajemnou představou trochu znachověla. Byla to slušná a dosud nezadaná dívka, která se i ve čtyřiaadvaceti letech ještě červenalala. Když v devatenácti odmaturovala na střední zemědělské škole, nejprve jako elévka pracovala na okresní zemědělské správě. Tam se brzy zamilovala do inženýra, zabývajícího se ekologií. Jeho černé oči způsobily, že byla ochotna podstoupit s ním veškerá rizika, spojená s ochranou přírody, včetně šplhání po aktivních sopkách a rozpouštějících se ledovcích v Grónsku, jenže šestadvacetiletý odborník a vědec přes vulkány a brouky, po ročních slibech a láskování odjel do Anglie bez Věrušky, odkud jí po půl roce na

Vánoce napsal, že v zemi bifteků a skotské delší dobu zůstane. Zapomněl ale připsat, že před jejím copem dal přednost tučnému kontu jedné farmářské dcerušky z jižní Anglie.

Plavovláska tu zradu bezmála tři roky těžce nesla, pak se ale na mužskou falešnost rozhodla zapomenout a přijala místo účetní na statku v Horní Lipové. A jak se dívčí srdce ze zklamané lásky pomalu uzdravovalo, stále častěji se pomněnkové oči usmívaly na zootechnika Vrána, titulovaného zástupce ředitele statku.

„Tak dozvím se to, nebo s tím děláte tajnosti,“ durdila se účetní.

„A vás zajímá, co příroda chystá?“ zeptal se zootechnik Vrána potěšeně.

„Ale to víte, že mě to zajímá. Jestli se ale vůbec něco v přírodě chystá. Třeba si ze mě jenom střílíte. A to bych vám neodpustila.“ Slečna účetní varovně zvedla ukazováček.

„Cože, já a střílet si z vás? Já? To bych si nedovolil, Věruško,“ dušoval se zootechnik. „Věřte mi, v přírodě se pořád něco děje. Ona totiž kašle na to, za kolik je kilo vepřového a jestli bude dražší elektrina. Je jí putýnka, co si myslí Zemanové a Klausové o oteplování, nebo jestli příští volby znovu vyhraje Babišova parta. Příroda se řídí podle svých zákonů, a když se jí něco nelíbí, dá nám to bez milosti vědět.“

„Vážně je tak? Ona nám to řekne? No to je jinačí kafíčko, než ty fádni zprávy v televizi.“ Koroptvičky slečny účetní se v okně obdivně nadzvedly, jako by se chtěly proletět nad statkovým dvorem, a zootechnik Vrána si pomyslel, všeho do času, i na ně brzy přijde řada. Hlasitě ale poznamenal:

„Věruško, ono je to tak odjakživa. Na tom nic nezměnila doba bronzová ani středověk, ba ani socialismus a tržní hospodářství. Příroda si prostě vede svou. Je přeci rodu ženského.“ A spiklenecky na slečnu účetní zamrkal.

„To si vážně myslíte, šéfiku? To já teda ne. Já ne.“ Velký zlatý cop se v okně nesouhlasně rozbíbal, až to zootechniku Vránovi trhlo řemen na lankasterce. Zootechnik to však před slečnou na sobě nedal znát, srovnal si klobouk s bažantím peřím a bezmála prorocky, se zdviženým prstem pod oknem ochotně vysvětloval:

„Věruško, já vím, o čem mluvím. Vlastně jsem vám přišel říct, že brzy začnou troubit jeleni. Jak jsem se dnes špacíroval lesem, je to tam už cítit v každém houští, kterým se prošel nějaký zamilovaný šestnáctěrák. A bude to letos nádherné namlouvání, plné úskoků a dobrodružství. To mi teda věřte. Těch šestnáctěráků, co v našich lesích už máme. A každý rok jich přibývá, a mají se fešáci právě v říji k světu.“

„Říkáte šestnáctěráci. Ale co laně? Jak ty to prožívají? Jak se to projevuje u nich?“ Pomněnkové oči se zvědavě zahleděly na zootechnika.

„No jak asi.“ Zootechnik se usmál. „S nimi to taky pěkně cvičí. Už se nemůžou dočkat svých nápadníků. To přece chápete.“

„No jistě, že to chápu. Ale všechno to zatím znám jenom z knížek a něco z televize,“ řekla slečna účetní smutně.

„Vážně, Věruško, jen z knížek a z televize?“ Zootechnik Vrána nad tím udiveně vrtěl hlavou.

„Jo, já vám nelžu.“ Účetní durdivě našpulila rty.

„Teď si ale vy ze mě střílíte.“ Zootechnik se pobaveně šklebil. „Abyste ale neřekla, já vám vysvětlím, jak to u vysoké v říji probíhá. Ono je to tak,“ rozpovídal se, „když přijde babí léto, jeleni vyhlásí mobilizaci a napochodují na přehlídku v lese jak elitní sbor dobře vyzbrojené armády. A po přehlídce hned začne mela, o jaké dlouhé roky sní leckterý generál, co ještě nemá dost metálů za zásluhy. Prostě jelení říje, to je parádní bitva, při které jde jelenům i o život.“

„Cože, taky o život? Vy mě tím strašíte,“ vyjekla slečna účetní. „Teďka zrovna počítám lidem výplaty, a z vašich slov mi běhá mráz po zádech. Jestli se při prémiech spletu, bude to na vás.“

„Ale nespletete se, Věruško. Vy určitě ne. To klidně odpřisáhnu,“ zubil se zootechnik. „A jelenů se teprve bát nemusíte. To ani náhodou. Oni se v říji věnují jen svým ladným krasavicím. Na ty tak vášnivě myslí, že jsou z toho až celí uřícení. Tak je bere láska.“

„Vážně? To musí být krása,“ vydechla slečna účetní. „To bych chtěla aspoň jednou vidět. Ale žádné virtuální nahrávačky přes elektroniku, jak se to dneska v televizi dělá. Všecko opravdu v reálu.“

„Mluvíte mi přímo z duše, Věruško,“ řekl zootechnik. „Všecko má být v reálu. Dnes už se ani lidi neumí tak zamilovat, jak to dokáží jeleni, když přijde jejich čas. A jestli to fakt chcete vidět, tak já vás na tu jelení šavlovačku někdy vezmu s sebou. Chtěla byste jít?“ zeptal se vzrušeně.

„No jistě, šéfičku, že bych chtěla. S vámi bych se na to kouknout šla.“ Pomněnky v očích slečny účetní se zase opojně rozpučely.

„No bezva, tak je to domluveno, Věruško,“ zajásal zootechnik. „Konečně to všecko uvidíte, a taky na vlastní uši uslyšíte, jak jeleni

troubí, když mají plná břicha té nejsladší paše a touží po družkách. Takhle při tom ti divoši vyvádějí. Takhle, dobře poslouchejte, ať si to pamatujete.“ Zootechnik se zhluboka nadechl, do obou hlavní dvojky silně foukl a statkovým dvorem se jako přes zelené lesy a hluboké doly neslo vášnivé vábení roztouženého šestnáctěráka.

„Je to možné? Takhle oni troubí? Vám to teda jde. Nestačím se divit. To bych do vás neřekla.“ Pomněnky slečny účetní se něžně ovíjely kolem hubené zootechnikovy šíje.

„Jak jste to slyšela, takhle se všichni zamilovaní jeleni v říji mezi sebou domlouvají. A nic si nedarují. Jdou po sobě velice tvrdě,“ vysvětloval zootechnik zadýchaně. Mačkal přitom kohoutky brokovnice, div hlavně neplivaly broky, ty byly ale naštěstí prázdné.

„A dotroubí se všichni ti jeleni?“ zeptala se slečna účetní zvědavě. „Nestane se, že některý je v říji bez laně, opuštěný, a tak bloudí lesem až do příští říje?“ Slečnu účetní ta představa rozesmutnila.

„No jistě, že se to stane. Ale neberte si to tak,“ konejšil ji zootechnik. „Tak už to i v lese chodí. Na každého se nedostane, i když laních a chtivých krasavic je plný les, jak usměvavých studentek na maturitním plese. U jelenů je to prostě tak, že všechny čekatelky na lásku patří vítězi. Ten bere všechno. Vlastně všechny. S nikým se nedělí. A laně s tím počítají, respektují to a trpělivě čekají, který z bohatýrů souboj o ně vyhraje a vyzve je k milostným hrátkám. Něžně se mu pak oddají, jak se na nevěsty sluší a patří. A všechny ty svatební noci se odbývají v houštinách, kde je teploučko jak v babiččiných prachových dučnách.“

„Opravdu až tak?“ Slečně účetní se to nezdálo.

„Ano, Věruško, nevymyslím si, jak v duchnách.“

„A jak dlouho ti jelení troubí? Nestane se, že je to přestane bavit a na chvíli si v houští odfrknou?“

„Ne, to se nestane, Věruško. Oni troubí po celou říji. A takhle udatně.“ Zootechnik zase pozvedl hlavně lankasterky a zadul do nich s takovou vášnivostí, že dojnice ve stájích nepokojně řinčely řetězy.

„Můj bože. No ne. Je to možné? obdivně vzdychala Věruška. „Kdybych nevěděla, že to troubíte vy, myslela bych si, že mě na rande vábí opravdický jelen.“

„Vy mi lichotíte,“ zajíkl se zootechnik nad chválou slečny účetní. „To jsem se moc dlouho učil, abych ty paroháče při říji spletl. Oni si myslí, že je k souboji vyzývá další sok, a přijdou mi rovnou do rány. Mám je zblízka na mušce, jako teď vás v tom modrém svetříku, který vám fakt moc sluší.“ Zootechnik se obdivně uklonil.

„Nechte toho,“ zapýřila se slečna účetní a překřížila ruce na prsou. „Abyste věděl, tenhle svetr mám už druhý rok. To jste si ho všiml až teď?“

„Kdepak teď, už dávno, ale ostýchal jsem se vám říct, jak vám padne.“

„Když se vám líbí, mohla bych v něm jít s vámi na tu šoulačku?“

„No jistě, že mohla,“ usmíval se zootechnik. „Právě ta modrá se do lesa hodí. Není moc nápadná.“

„A kdy vyrazíme? Nebude to až příští rok,“ zavýčítala slečna účetní.“

„Ale co vás nemá. Tak dlouho bych vás nenechal čekat. Vyrazíme hodně brzy,“ ujišťoval ji zootechnik. „Nebudeme to přece odkládat.“

Ale půjdeme ještě za tmy, dokud je v lese mlha jak smetana na krajáči. Dokážete hupsnout z duchen tak brzy? Neměl bych si pro vás přijít až do světlice?“ laškoval zootechnik.

„Vy jeden nemravo...“ vyprskla Věruška. „Abyste věděl, mně ranní vstávání vůbec nevadí. Ale napřed mi slibte, že mě před těmi paroháči ochráníte. Slibujete mi to?“

„Proboha...“ řehtal se zootechnik, až mu bažantí péro na klobouku nadsakovalo, „přece jsem říkal, že jeleni nejdou po ženských. Ti mají chutě na svoje krasavice. Kdyby si ale něco chtěli jenom zkusit...“ Výhružně zatřepal lankasterkou.

„Vidím, že se o mě bojíte.“ Pomněnky slečny účetní se ještě úžeji ovíjely kolem zootechnikova krku.

„Vás bych nikomu nedal, Věruško. Vás ne,“ dušoval se zootechnik zchváceně. „Musíte se na tu šoulačku ale pořádně oblíknout. Abyste v lese nenastydla,“ dodal starostlivě.

„Cože, já a nastydnout? Ale jděte, šéfíku. Kdybyste věděl, jak jsem zdravá.“ Koroptvičky slečny účetní to tak směle dokazovaly, že zootechnikovy oči se chystaly vyskočit z důlků.

„Tak se mi líbíte, Věruško, právě tak,“ dýchal zootechnik vzrušeně. „Možná už tuhle neděli spolu na ty jeleny vyrazíme. Tak brzy. A pak uvidíte, jaká je to nádhera.“ Chtěl ještě něco říct, když v tu chvíli se od vrat statku ozvalo polohlasně:

„Jestli s ní tu šoulačku v lese přežije, budou z něho dva nesmělí osmeráci!“

Zootechnik uvažoval, jestli má traktoristu Juráska za jeho urážku okřiknout, raději ale počkal, až ten drzoun přijde blíž, a odměřeně se ho zeptal:

„Jak to, že nejsi na řepě a poflakuješ se tu?“

„Omyl, nepoflakuju se, Vráno,“ zakabonil se traktorista Jurásek a nadzvedl kostkovanou čepici. „Byl jsem na řepě už od šesti, ale poslal mě Bačík, abych ti řekl, co se mu stalo.“ Traktorista se tvářil důležitě.

„A jdi ty. Co by se mu stalo. Štípala ho snad blecha? Rychle to tu vyklop, tajnůstkáři,“ poručil zootechnik.

„Nejde tady o blechu Vráno. Máme pořádný malér. Dnes ráno se nám na pastvě ztratila Bětka.“

„Jaká Bětka, prosím tě?“ Zootechnik krčil rameny, ani jedna ze zaměstnankyň statku Rozkvět se nejmenovala Bětka.

„No přece kráva, které říkáme Bětka,“ vysvětloval traktorista. „Tonda Bačík si na louce chvíli schrupnul, byl dlouho do noci v hospodě, a kráva toho využila, odloučila se od stáda a je v trapu.“

„No a co, sakra. To sem jdeš kvůli takové pitomosti?“ ušklíbl se zootechnik. „Ona se moc dlouho toulat nebude, a medvědy, co by nám ji sežrali, už tu tři sta roků nemáme.“

„No, medvědy sice už ne,“ souhlasil Jurásek, „jenže pořád tu řadí všelijaké nemoci, jako nedávno slintavka a kulhavka. A to nemluvím o šílených kravách. Těch je tady taky dost. Já bych si Bětku na svědomí nevzal. Já teda ne.“ Jurásek se k zootechnikovi otočil zády, že se svým hlášením skončil.

„Naše krávy jsou přece vycované. Ví, kde je jejich stáj, tak tu nestraš! Jestli se nějaká kráva zatoulala, do večera bude zas zpátky.“

Hled' si, Jurásku, svého, a ne zatoulaných krav!“ křikla účetní. Měla na traktoristu zlost, že ji vyrušil při rozhovoru s šéfem. Její oči se při pohledu na kostkovanou čepici proměnily v ostré nože.

Zootechnik Vrána si myslel totéž, ale jako zvolený zastupující ředitel statku věděl, že musí neprodleně jednat, aby neztratil respekt. Bez jakéhokoli varování nakopl Juráska do levé holeně a znechuceně řekl:

„Zaved' mě za Bačíkem. Podíváme se, kam se ta potvora zdejchla. Určitě nebude daleko, za hodinu ji dostaneme.“ Na slečnu účetní se provinile usmál, že ji musí tak náhle a nerad opustit, a šel za traktorem Juráskem.

Dvůr statku Rozkvět po odchodu těch dvou osiřel. Z chléva se ozývalo teskné bučení dojníc, na střeše statku si čechrali peří vrkající holubi, a narudlá obruč slunce se dál zvolna sunula nad Horní Lipovou po své nebeské dráze.

Slečna účetní při pohledu na vzdalující se záda zootechnika Vrány zhluboka lítostivě vzdychla, zavřela okno, a nad obstarožní počítačkou značky Nisa snila o jelenech.